

Nr.1

Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți

CRONICILE

BUCOVINENE

Magazin etno-cultural

MĂI 2013

HRISTOS A ÎNVIAT!

Cuvântul preoțesc

Știa Mântuitorul că trebuia sa moară de o moarte nelegiuită. Și aceasta era răsplata pentru tot binele făcut. Acel care a venit sa mântuiască trebuia să cadă victimă. Acel ce vroia sa răscumpere trebuia să plătească cu însăși ființa sa. Acel ce iubea și dușmanii urma sa fie urât și de prieteni. Acel ce dădea viață trebuia să primească moartea. Deci, Iisus știa ce-l aștepta în Ierusalim. De trei ori încercaseră răuvoitorii să-l omoare. Prima dată în Nazaret, când îl duseră pe culmea muntelui pe care era zidită cetatea, de unde au vrut sa-l arunce în prăpastie. A doua oară primejdia morții l-a pândit în Templu, când iudeii, simțindu-se jigniți de vorbele Lui, au vrut să-L ucidă cu pietre. A mai existat și o a treia încercare, dar de fiecare dată îi fusese scris să scape, deoarece încă nu-i sosise ceasul. Toate amenințările cu moartea le păstra în Sine, ca sa nu-și amărăscă ucenicii. Însă după tripla confirmare a Mesianității Sale, - strigătul lui Petru, lumina de pe Tabor, ungera din Betania, - nu mai putea sa tacă. El cunoștea gândurile ucenicilor Săi, știa adică ce așteptau aceștia. Ucenicii vroiau un Mesia victorios, care sa aducă vârstă de aur și regatul veșnic, care sa urce pe tronul slavei. Ei nu vroiau sa-L vadă chinuit și răstignit.

continuare în pagina 8

În zori un înger dase piatra la o parte:
Ulciorul fără toarte,
Își zdumica izvorul fără moarte
Și Magdalena l-a văzut că nu e.

Merge-n adânc, pe strâmta cărăruie
A deznădejdiei, spicuind lumină,
Uitând primejdiile și grăbind să spuie
Dar ziua s-a uitat la ea străină.

Nici cât un bruj de pâine pentru cină,
Nici cât un strop de liniște-n potir.

Și iată, drumul spre Damasc alină,
Cu știrea nouă, inima din șbir...

De-acum din pir învie trandafir
Și El, Iisus, cu plugul în ogor,
Pe fruntea pâinii pârguiește mir
Din taina drumului interior...

Un strop de sânge-n palme: meteor,
Pășim mirați, din clipele uituce,
Înspre Cuvânt, înspre tăceri, spre Dor.
Hristos a înviat! Urcăm pe cruce.

Vasile POSTEUCĂ

PELERINAJ VOIEVODAL

Din 1990 vrednicii români din nordul Bucovinei, nordul Basarabiei și fostul ținut Herța se adună în cea de a doua zi de Paște, lângă Stejarul secular din Codrii Cosminului la o slujbă de pomenire a arcașilor lui Ștefan cel Mare și Sfânt, căzuți pentru apărarea Neamului nostru și Credinței strămoșești.

Inițiată de Gruparea "Arboroasa", condusă de Dumitru Covalciuc, această manifestare de cinstire a vrednicilor și vitejilor noștri înaintași a devenit tradițională. Și anul acesta, în a doua zi de Paște, preacucernicul părinte Ioan Gorda, protopopul raionului Hliboca, care a condus serviciul divin convenit, secondat fiind de preoții Dumitru Tocar, parohul bisericii Sf. Petru și Pavel din satul Hrușăuți, Păunel Paulencu, parohul bisericii din Horecea, precum și de ansamblul corurilor de la biserica Sf. Petru și Pavel din satul Hrușăuți și biserica Sf. Nicolae din Voloca au oficiat un parastas în acele locuri încununate de gloria arcașilor lui Ștefan cel Mare și Sfânt.

Predicile rostite de preoții Ioan Gorda și Dumitru Tocar despre acele vremuri grele, când cu prețul vieții lor strămoșii noștri apărau hotarele țării și credința ortodoxă, pentru fiecare din cei nu prea mulți prezenți, au fost încă o lecție care i-a convins de necesitatea cinstirii înaintașilor noștri, păstrării adevăratei credințe strămoșești, a tradițiilor și obiceiurilor neamului nostru, a limbii materne.

Cor. nostru

O LĂMURIRE NECESARĂ

O publicație cu titlul "Cronici bucovinene" n-a existat nici până la 1918, nici până la 1944 și nici după 1991. Din decembrie 1943 până în ianuarie 1944, un grup de scriitori cernăuțeni, printre care George Antonescu, George Drumur, Aurel Vasiliu, E.Ar. Zaharia, Artur Novanu, au reușit să scoată, la Tipografia Mitropoliei Bucovinei, îndreptarul pentru cultură, literatură și artă "Cronicar". Dramaticile evenimente generate de apropierea frontului și de exodul intelectualilor din partea de nord a Bucovinei în România au făcut imposibilă apariția în continuare a acestei reviste, care se anunța să fie una dintre cele mai bune în spațiul nostru septentrional. Într-o oarecare măsură, "Cronicile bucovinene" sunt și ele un îndreptar pentru cultură, literatură și

artă, însă noua noastră publicație nu este o tribună scriitoricească, ci organul Centrului Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești.

Actuala publicație nu este, deci, o reluare, o serie nouă a prestigioasei reviste cernăuțene de odinioară. Ea este deocamdată o tribuna lunară a unui grup de intelectuali tineri, care, activând în cadrul Centrului nostru, tinde spre explorarea trecutului istoric și cultural al unui ținut cu un destin uneori tragic, spre valorificarea folclorului bucovinean, are ca scop promovarea tinerelor talente literare și artistice, dorește să-și aducă contribuția, prin îndrumarea tinerilor dotați, pe fâgașul investigațiilor științifice, la ancorarea acestora în spiritualitatea românească.

Noua publicație va fi o sursă de informații pentru cititorii de toate vârstele, însă, în principal, tematica ei va avea ca suport permanent istoria și cultura Bucovinei, datinile, tradițiile și obiceiurile noastre, folclorul și etnografia, mișcarea artistică de amatori, evoluția tinerelor noastre talente pe prestigioasele scene din Cernăuți, din țară și dincolo de hotarele ei. Vor fi găzduite și alte teme în coloanele "Cronicilor bucovinene". Prin tot ceea ce ne propunem să realizăm, dorim să ne apărăm ființa națională, să sădim în sufletele celor ce ne urmează sentimentul demnității de neam, dragostea nemărginită față de limba maternă, față de valorile noastre spirituale. Mai dorim ca freamătul redeșteptării noastre naționale să zămislească în inimile cititorilor noștri

de toate vârstele un simțământ nou și curat, simțământul unității spirituale și al solidarității frățești cu toți acei ce-și pot da mână cu mână, ce se pot iubi cu adevărat, se pot tolera, prin respectarea modului de gândire și de exprimare a diferitelor opinii, care muncesc cinstit și crează în numele progresului general al neamului.

Pornim la drum, hotărâți să scoatem un magazin etno-cultural ce va fi pe placul cititorilor, și-l rugăm pe Tatăl Ceresc să ne ferească de primejdiile, de gâlceavă, de zavistea celor care, dușmănindu-se, își risipesc forțele în flancurile frontului cultural.

Dumnezeu e cu noi!

PREMIERĂ CINEMATOGRAFICĂ LA BUCUREȘTI

La inițiativa Asociației Culturale "Pro Basarabia și Bucovina", în seara zilei de 12 aprilie 2013, la MUZEUL DE ISTORIE AL BUCUREȘTIULUI (PALATUL ȘUȚU), în prezența unui public numeros și reprezentanți ai mass-media, au fost prezentate două filme absolut inedite. Este vorba despre lung-metrajul "Armuri în Piatră" și scurt-metrajul "Autorizație pentru viață".

Primul film a fost realizat în anul 1992, de către regizorul Alecu Croitoru și reprezintă o frescă unică despre monumentalele cetăți românești de pe Nistru și zbciumata lor istorie, cu dese schimbări de domnitori și stăpâni.

Cel de al doilea film, a fost realizat în anul 2010, de către Iurie Levciuc, Președintele Centrului Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești din Cernăuți. Scurt-metrajul realizat de Iurie Levciuc reprezintă o dovadă de netăgăduit a umanismului de care au dat dovadă înalți reprezentanți și oficiali români în perioada celui de-al Doilea Război Mondial, în perioada regimului Mareșalului Ion Antonescu.

Astfel, filmul evocă curajul incontestabil de care a dat dovadă primarul de atunci al orașului Cernăuți, Traian Popovici. În ciuda vremurilor grele în care a fost sortit să administreze Cernăuțiul, Traian Popovici a dat dovadă de înalt spirit civic, umanism, verticalitate și neangajare politică, a înfruntat autoritățile române și germane ale epocii și în final a reuși să obțină aprobări pentru ca 20.000 de evrei din Cernăuți să fie exceptați de la deportare și să fie "mobilizați pe loc" ca să lucreze în industria locală. Menționăm faptul că Traian Popovici, primarul orașului Cernăuți, a reușit să salveze aproape de 20 de ori mai mulți evrei decât celebrul Oskar Schindler. În anul 1962, Traian Popovici a fost distins cu titlul "Drept între popoare" din partea statului Israel. Scurt-metrajul lui Iurie Levciuc a fost realizat în sprijinul inițiativei unor evrei din Canada și SUA, care au supraviețuit grație primarului de atunci al orașului Cernăuți - Traian Popovici, și care vor să-i dea omagiul cuvenit. De altfel, inclusiv în SUA, la Hollywood, va fi produs și lansat un film despre eroul Traian Popovici, care a salvat între anii 1941-1942, viețile a 20.000 de evrei cernăuțeni. Rolul primarului Traian Popovici va fi interpretat de celebrul actor american Dustin Hoffman, ai cărui părinți sunt originari din Cernăuți.

Correspondență pentru publicația
"Cronici Bucovinene" - Cernăuți.
Dacian Dumitrescu

Oameni și destine

UN REFUGIAT BUCOVINEAN LA ALBA IULIA

Panteleimon (Pintea) Birău s-a născut în iulie 1906 în frumoasa comună Oprîșeni din fostul județ Rădăuți. Era fiu de bun gospodar și un strămoș al său, Ioan Goga, fusese cătană imperială în cadrul Regimentului II grăniceresc din Năsăud și care, emigrând în 1763 în Moldova, s-a așezat în Oprîșeni, unde ani la rând a îndeplinit funcția de vornic sătesc, funcție de la care i-a provenit și noul nume, cel de Birău. Mai avea trei surori și patru frați și școala primară a urmat-o în satul natal. Studiile liceale și le-a făcut în orașul Siret, iar mai apoi a absolvit vestita Facultate de Teologie din Cernăuți. După ce și-a luat licența, a funcționat un timp, ca preot, pe lângă Mitropolia Bucovinei. În anii 30 ai secolului trecut a fost chemat să-și păstorească duhovnicește creștinii ortodocși din Oprîșeni, în locul parohului Leon Roșca, pe atunci deputat în Parlamentul României. Remarcându-se și ca activist cultural, preotul Panteleimon Birău s-a străduit să înființeze în satul de baștina o filială a Societății pentru Cultura și Literatura Română în Bucovina. Adunarea de constituire a avut loc la 8 septembrie 1934, în curtea bisericii "Nașterea Maicii Domnului" și el, vrednicul preot, a fost ales președinte al acesteia. Scurta i-a fost șederea în Oprîșeni, căci, urmând un ordin al Consistoriului mitropolitan din Cernăuți, a trebuit să se transfere în comuna învecinată Tereblecea.

Evenimentele dramatice din vara anului 1940 l-au silit să ia calea refugiului. Temporar, s-a stabilit într-o comună din județul Suceava. A revenit la baștină după începerea Războiului Reîntregirii, însă, fiind mobilizat în Armata Română, a fost trimis pe front în calitate de preot militar. După cea de a doua "eliberare" sovietică a nordului Bucovinei, în 1944 adică, a luat iarăși calea bejeniei, ajungând în inima Ardealului, la Alba Iulia. Avea puține lucruri cu el, nu avea unde locui, dar frații ardeleni și-au dezvoltat din plin sentimentul de solidaritate românească. I-au dat o mână de ajutor frățesc și s-au străduit să-i aline durerile sufletești. A fost încadrat în serviciu, iar după un timp Episcopia Ortodoxă din Alba Iulia l-a repartizat ca preot în satul Lancrăm, satul de baștină al lui Lucian Blaga. În acel sat mirific a funcționat ca păstor duhovnicesc al creștinilor ortodocși și a grijit de treburile enoriei încredințate până în momentul în care s-a strămutat cu traiul la București, unde avea un frate, Maftei, care a absolvit Academia de Științe Economice și lucra în calitate de administrator financiar la Ministerul de Finanțe al României. A fost în continuare preot la biserica "Elefteria" din Cotroceni. S-a stins din viață în iunie 1993, la vârsta de 87 de ani.

A fost căsătorit cu Domnica Topală, originară din localitatea nord-bucovineană Volcineții Vechi și licențiată a Facultății de Drept din Cernăuți. Soții Birău au avut o singură fiică, Cătălina-Sânziana, care a obținut studii superioare la Cluj-Napoca, devenind medic - stomatolog. A murit de tânără, în noiembrie 1994, lăsând o singură odrasla, Andreea, profesoară de informatică la un liceu bucureștean.

Timp de o jumătate de veac, atât cât a

trăit în România, după refugiul din 1944, preotul Birău n-a avut norocul să-și revadă baștina rămasă dincolo de hotarul strămb, trasat de sovietici prin inima Bucovinei. La drept vorbind, nici nu prea avea la cine să vină, deși în sat îi rămăsese o singură soră, Paraschiva. Când au venit rușii, frații săi, Dumitru și Constantin, erau elevi la Școala Comercială de băieți din Cernăuți, cu care s-au refugiat în interiorul României, ulterior la ei a plecat un alt frate, Ilie, și tatăl lor Vasile Birău. Casandra, o alta soră, era și ea refugiată împreună cu familia în orașul Rădăuți.

Astfel, aproape toți membrii familiei Birău erau porniți, de frica bolșevicilor, pe spinosul drum al bejeniei, iar în gospodăria din Oprîșeni au rămas două femei bărbătoase - Eudochia, mama fraților și surorilor Birău, și Ana, soția lui Ilie. Eudochia Birău, născută în 1882, nu era o femeie tânără atunci când au venit "tovarășii" s-o scoată din casă și s-o ducă, pe motivul că era trecută în lista dușmanilor poporului, într-o regiune periferică a fostei URSS. Avea 59 de ani și în noaptea de 13 iunie 1941 a fost trimisă pe drumul calvarului. S-a spetit într-un colhoz din regiunea kazahă Aktiubinsk. Flămândă și dezbrăcată, a fost mânăta zilnic la munci grele, peste puterile unei ființe omenești, în schimbul a 200 grame de pâine. A murit în 1945, cu gândul la toți copiii ei, la satul natal, în care tatăl ei, Maftei Bilețchi, și soțul, Vasile Birău, ani la rând au fost primari (primul în perioada de stăpânire habsburgică, iar al doilea - în perioada interbelică). N-a avut cine să-i aprindă la căpătâi un muc de lumânare nici cine s-o înmormânteze creștinește, căci fiul Panteleimon se afla la Alba Iulia, în Ardeal, și nu știa pe ce meleag străin își sfârșea în chinuri zilele biata lui măicuță.

Deportată în Kazahstanul de Nord a mai fost și sora preotului Birău, Ioana, născută în 1916. Ioana era căsătorită cu gospodarul Vasile Rubaneț din Mihuceni, fostul județ Storojineț. Soțul ei, pe motiv că ar fi aparținut până la 1940 la un partid politic din România, a fost arestat de către bolșevici la câteva săptămâni după invazia lor în nordul Bucovinei. A fost escortat într-un lagăr sovietic de exterminare și nimeni niciodată n-a mai știut ce i s-a întâmplat. Aproape la un an de la arestarea soțului, nenorocirea s-a abătut și asupra Ioanei. Avea Ioana o fetiță, Eugenia, de numai un anișor și jumătate. Acea fetiță era grav bolnavă și mai era netransportabilă. Când au venit haidăii stăpânirii roșii s-o deporteze, nu s-au îndurat de biata fetiță. Au aruncat-o în căruță, alături de Ioana și de socrile ei Mihai și Eugenia Rubaneț, și i-au dus la gara Adâncata, unde au fost împinși într-un vagon pentru vite, ca să călătorească până în regiunea Aktiubinsk. Acolo, în exilul kazah, Ioana a lucrat un timp într-un colhoz. Starea sănătății fetiței s-a agravat și până la urmă ea a fost internată într-un spital. Ca să fie alături de odorașul ei, Ioana s-a angajat ca lucrătoare la acel spital. A muncit din răsuputeri, ca să vadă fiica întreținută, dar soarta a fost nemiloasă cu dânsa. S-a îmbolnăvit și a murit departe de cei dragi și de neuitatele plaiuri natale. Și nici la căpătâiul ei n-a rămas să străjuiască o cruce...

Despre soarta mamei și a surorii Ioana preotul Birău a aflat când s-a întors din primul refugiu. Ce li s-a întâmplat în continuare mult timp, însă, n-a știut. Purul adevăr i l-a destăinuit peste ani sora Casandra, care locuia în Rădăuți și care, de prin 1956, a început, o dată la doi ani, să-și viziteze rudele soțului rămase în Oprîșeni. L-o fi durut cuplit sufletul, dar n-a mai avut curajul, câte zile le-a mai trăit pe pământ, să-și viziteze sora, Paraschiva, și

verii, să vadă locul pe care a existat frumoasa gospodărie a Birăilor, pe baza căreia în 1948 sovieticii au creat primul colhoz din Oprîșeni, al cărui președinte a devenit chiar un văr primar, Artemie Birău.

În 1969, vara, fiind student la Universitatea din Cernăuți, mi-am pus de gând să-l caut pe un bun camarad de arme de-al tatei, pe care îl chema Ionuț Popa și care locuia în satul Unirea II, județul Alba. În casa primitoare a aceluia vrednic ardelean l-am întâlnit pe Octavian Ghiliceanu, fost învățător, până la 1944, la școala din Oprîșeni. Avea pe atunci o funcție de răspundere la administrația salinelor din Ocna Mureș. Dânsul mi-a povestit cu multa căldură despre preotul Birău și despre fiica lui Cătălina-Sânziana. Am vrut să-i cunosc, și să le povestesc despre rudele lor rămase în Oprîșeni și să-i îndemn să le facă o vizită. În una din zilele următoare am plecat cu trenul la Alba Iulia. Nu cunoșteam pe nimeni în acel oraș atât de frumos, însă pașii m-au îndrumat spre redacția ziarului județean "Unirea". Redactorul-șef, care avea rude în satul nord-bucovinean Rarancea, m-a primit cu multă căldură, mi-a oferit chiar spațiu într-un număr de ziar pentru a-mi publica ceva din creația mea poetică. Mi-am făcut câțiva prieteni și aceștia, printre care Aurel Oarză și Ion Sângereanu, aflând cu cine aveam intenția să mă întâlnesc, au zâmbit cu subînțeleșuri. Nici n-a trecut o oră și am și fost prezentat Cătălinei. Pe tatăl ei, preotul Birău, nu-l puteam găsi, fiindcă era undeva plecat, iar dânsa, Cătălina, era grăbită să ia drumul Clujului, așa că rămânea să ne întâlnim peste un timp oarecare, ca să discutăm mai pe în-delete. Din păcate, aceasta a fost prima și ultima noastră întâlnire.

Noii mei prieteni m-au reținut la Alba Iulia două sau trei zile, fiindcă doreau să plec împreună cu dânsii la Târgul de Fete de pe muntele Găina. Până a urca pe munte, mi-au arătat orașul și m-au purtat prin locurile memorabile din cuprinsul județului.

De atunci de zeci de ori am trecut prin Alba Iulia, cu trenul, în drum spre cei doi copii ai mei, unul fiind actor la Teatrul "Ioan Slavici" din Arad, iar altul - student la Universitatea de Vest din Timișoara, dar piciorul pe peronul gării nu l-am pus. O să vină, cred, și timpul, când o sa-mi revăd și vechii prieteni din inima Ardealului.

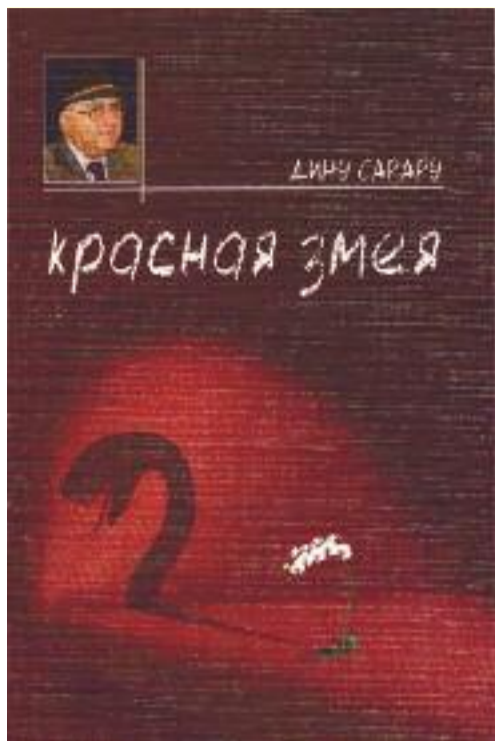

Dumitru COVALCIUC

* * *

În imagini: preotul Panteleimon Birău împreună cu soția Domnica și fiica lor Cătălina-Sânziana; semnatul acestor rânduri cu un grup de oameni de cultură din Alba Iulia la Casa memorială Avram Iancu din Câmpeni (1 august 1969); între două moațe sus, pe muntele Găina.

IPOSTAZE ALE PREVIZIUNII

La sfârșitul anului trecut (15 decembrie 2012), în timpul celei de a VI-a ediții a "Zilelor Culturii Tradiționale Române la Cernăuți", organizate de Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești din Cernăuți, condus de inimosul președinte Iurie Levcic, în cadrul simpozionului științific „Vatră dulce, strămoșească”, pe lângă sesiunea de comunicări la subiect – am asistat și la o lansare de carte. Îmi voi îngădui să nominalizez doar câteva dintre volume, eu considerându-le de excepție, și anume: Calendarul Popular Bucovinean de Mihai Camilar, Ghidul iubitorilor de folclor (vol.1 și vol. 2), editat de Centrul Cultural Bucovina; Revista Festivalul European al Artelor - Ciprian Porumbescu necunoscut; Analele Bucovinei (vol.1 și vol. 2) 2012; Chemări de toacă (însoțită de un DVD exemplificator cu folosirea toacei în biserici și mănăstiri ortodoxe din România, inclusiv din sudul Bucovinei), de Constanța Cristescu.

Ineditul lansării l-a constituit însă – fără doar și poate – beletristica contemporană română, un alt gen de lansare de carte: literatură artistică, în traducere, avându-l ca „prezentator” pe domnul Corneliu Ionel (Ciubotaru), inițiatorul și realizatorul versiunii ruse „Красная змея”, Cernăuți, Editura BUKREK, 2012, a deja celebrului roman „Ciocoi noi, cu bodyguard”, București, Ed. RAO, 2003, de Dinu Săraru.

Iarna grea 2012-2013 tocmai demarată, cu prospețimea zăpezilor căzute în ținutul nostru în decembrie trecut, l-a împiedicat în ultima clipă pe Maestrul Dinu Săraru să vină personal la Cernăuți și, pe cale de consecință, să se limiteze la transmiterea următorului mesaj cernăuțenilor iubitori de literatură română:

„Distinși iubitori ai cărții românești!

Vă rog să-mi îngăduiți să Vă transmit un fierbinte salut fratern și să Vă asigur de întreaga mea prețuire. Regret foarte mult că o sănătate, în general mai precară la 81 de ani, drumul lung și zăpada căzută din belșug în toată Moldova și în toată Bucovina, nu-mi îngăduie să călătoresc. Credeți-mă că sunt trist că nu m-ă aflu azi cu Domniile Voastre și că nu pot să mă bucur de lansarea versiunii ruse a romanului meu „Ciocoi noi, cu bodyguard”. Tot așa de mult vă rog să credeți că este o clipă mare pentru mine, un iubitor al literaturii ruse și ucrainene, cu atât mai mult, cu

cât romanul meu „Niște țărani” a apărut la Kiev acum mai bine de 40 de ani.

Cu multă prietenie, al Domniilor Voastre Dinu SĂRARU”.

Absența autorului l-a obligat însă pe interpret să depășească momentul prezentării mesajului și să se constituie în personaj care ne-a oferit posibilitatea să aflăm lucruri necunoscute multora dintre noi, la Cernăuți, despre personalitatea îndubitabilă și complexă a marelui cărturar român contemporan Dinu Săraru, despre valoarea artistică a operei sale și – de ce nu – despre însăși persoana trilingvă și poliglotă a traducătorului, despre ambiu putând afirma că, Dumnealor aparțin întru totul Patriei Cultura Română.

Dinu Săraru are în palmares romane cunoscute, precum „Niște țărani”, „Clipa”, trilogia „Dragostea și Revoluția”, „Iarba vântului”, „Crimă pentru pământ”, „Generalul Revoluției cu piciorul în ghips”, „Ultimul țăran din Slătioara”, „Râmnicul meu” și „Ultimul bal la „Șarpele roșu”, care au atins ediții și tiraje de invidiat de orice confrate al său.

Maestrul are la activ și un trecut publicistic, teatrologic și politic (pe timpuri a fost o vreme și membru al CC al PCR) deosebit de bogat.

Și, desigur, Ciocoi noi cu bodyguard, tradus de Corneliu Ionel (Ciubotaru). Numai că romanul a fost transpus de dumnealui mai întâi în limba bulgară și editat la Sofia (Editura Balgarski pisatel) în 2007; apoi a urmat versiunea în limba rusă (cu participarea portughezologului format de soartă, dar rămas românist profund, răposata Elena Golubeva și Maria Râjova, șefa Secției de Filologie Română la Universitatea de Stat din Sankt Petersburg). După Zilele Culturii Tradiționale Române la Cernăuți au urmat Crăciunul și Anul Nou, apoi mi-a trebuit o perioadă ca să citească romanul și să mă conving de meritele artistice și de nuanță ale ireproșabilei limbi ruse utilizate pentru redarea realităților românești, după Dinu Săraru. Așa că abia în primăvara lui 2013 am căutat să găsesc prilejul să leg un scurt dialog cu veșnic ocupatul cu sarcini de serviciu traducător trilingv Corneliu Ionel.

- Domnule Corneliu Ionel, la Sofia, unde a-ți făcut studiile universitare, ați mai editat câteva volume în traducere bulgară: „Moara cu noroc” și „Pădureanca” de Ioan Slavici; aceiași Ciocoi noi... plus culegera „Mesaje din viitor”.

- Cu o precizare: la Sofia nu am făcut doar studii universitare, ci ulterior am fost corespondent al Radio România și secretar I la Ambasada României în Bulgaria, așa că în total se cumulează peste 11 ani trăiți de mine acolo. Traduceri am făcut și din limba bulgară în română, aici înscriindu-se volumul de debut ca traducător „Mesaje din viitor” și pitorescul roman „Abisurile dragostei”, în care pre-modernistul bulgar Kiril Hristov înscrie balcanisme pe fundalul sfârșitului de Imperiu Dualist Austro-Ungar.

- O.K. Deci după titlul bulgar «Новите чокои с бодигардове» ați retranspus mai apoi „Ciocoi noi, cu bodyguard” în limba lui Gogol, Tolstoi, Pușkin și Dostoievski...

- Traducerea acestui roman mai întâi în limba bulgară a fost pentru mine un fericit prilej să cunosc mai bine „stilul-esență Dinu Săraru”: originalitatea compozițională a operei sale și mai ales subtilitățile lexicale ale textului original românesc. În opinia mea, Maestrul a introdus în

vocabularul literar al limbii române cuvinte provenite din graiul oltenesc și din subgraiuri ale acestuia, îmbogățindu-l evident. Un scurt exemplu care nu va plictisi: dacă în limba bulgară avem cuvântul ciocoi (de sorginte cel puțin turcă) cu echivalent semantic românesc, apoi a trebuit să fiu atent la versiunea sa rusă, născându-se astfel „Красная змея”.

- V-ați asumat, așadar, misiunea – nobilă în esență – de a prezenta cititorului de limbă rusă (respectiv bulgară) opera unui marcant (și mult disputat, ba chiar discutat în România) publicist, scriitor, teatrolog român, fiind vorba de o remarcabilă personalitate culturală din perioada post-totalitară, după cum precizați și dumneavoastră în postfața romanului pe care l-ați prezentat la Cernăuți.

În același timp v-ați asumat și riscul “de a chema asupra-vă și focul criticii”...

- Am făcut-o pe deplin conștient. Eu văd la Dinu Săraru o importantă schimbare de registru ideatic și creativ după anul 1989...

Dar scopul meu, ca să zic așa, nobil, a fost să răspândesc cultura română în mediu slav, în special cel rusesc. Pentru că nu trebuie uitate nici un moment dimensiunile culturii ruse – pe care o înțeleg sincer și fin în complexitatea sa și o admir în toate părțile ei pozitive – și păcatele traducerilor din literatura română (atunci când ele au existat!) în limba rusă, astfel încât la acest ultim aspect sunt convins că imaginea României poate fi îmbunătățită. În ce măsură am contribuit eu la aceasta, vor decide cititorii de limbă rusă (și bulgara) din Estul Europei și colegii de breaslă.

- Lansarea operei lui Dinu Săraru în acest spațiu condeierul Corneliu Ionel a făcut-o într-un mod original: în primul rând, avansând “de pe platforma” etno-culturală Nord Bucovineană, ucraineanofonă și românofonă din Cernăuți; în rândul al doilea, prin auto-sponsorizarea tipării tirajului romanului despre care vorbim.

- Prin modesta mea activitate de interpret și traducător literar “caut să pun umărul” atât la propagarea culturii românești în mediul geo-cultural balcanic, cu durabile tradiții în trecutul puțin mai îndepărtat, cât și spre est...

- Oricum, după câte știu, romanul “Ciocoi noi, cu bodyguard” în traducerea dumneavoastră a și mers spre Moscova și Sankt Petersburg, acea Capitală Culturală a Federației Ruse, unde în cadrul Universității de Stat funcționează o Catedră de Filologie Română.

- O secție de Filologie Română. Iată că Dumnezeu ne ajută în toate acestea...

- În treacăt fie spus – dacă am înțeles corect lucrurile – Dinu Săraru “clădește” romanul „Ciocoi noi cu bodyguard” pe principiile clasice europene ale Teatrului Absurdului, ale alegoriei și ale grotescului.

- Romanul redă într-un mod original bufonada evenimentelor politice din decembrie 1989. Lucru artistic demonstrat, în particular, chiar prin numele personajelor: Președinte, Lider de partid, Pomposu, Păunică, Sfiosu, Erotida...

Ce să spunem despre Stăpânul din “anturajul Birtului” (o aluzie oare la Consiliul Salvării Naționale?), care trage focuri de armă.

- Să ne gândim acum și la scena finală din roman: Vânătoarea de fazani... în care doi “killer”-i politici... îl lichidează pe generalul Dorobanțu - unul din oponenții “mareșalilor revoluționari”, printr-o subtilă acțiune teroristă: generalului i se oferă

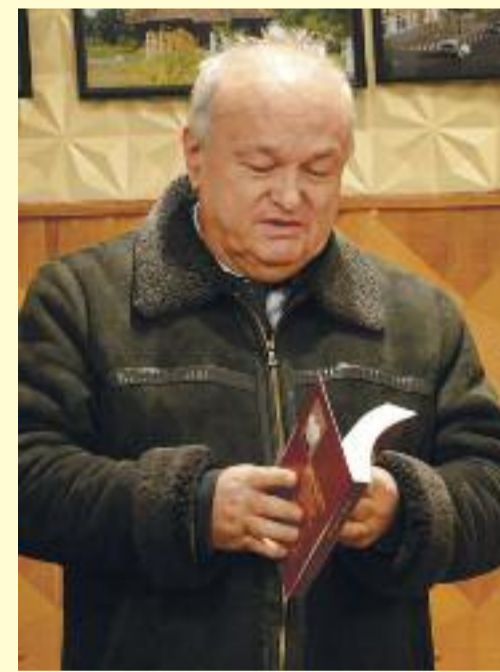
două cartușe aurite (tentativă de corupție?) pe care acesta le introduce în armă... urmează un foc detunător! ... și generalul se prăbușește cu stop cardiac.

- Tocmai de aceea vorbeam mai sus că romanul lui Dinu Săraru reprezintă o operă cu o polifonie largă: de compoziție, tematică, previzională, de cutumă, etc ...

- Prin romanul „Ciocoi noi, cu bodyguard” Dinu Săraru și-a demonstrat darul previziunii, inclusiv a cazului real când doar peste câțiva ani, în România post-totalitară, ...la o altă “vânătoare regală”, a fost împușcat un ministru, din câte îmi aduc eu aminte.

- Să spunem clar că în calitate de produs literar și estetic, tomul lui Dinu Săraru nu și-a propus să abordeze probleme neelucidate ale evenimentelor din România lui decembrie 1989, inclusiv marele număr al celor care au plătit cu propria lor viață răsturnarea regimului ceaușist și pe care nu îi vom uita niciodată. Dar în opinia mea, avem în față cea mai bună carte despre evenimentele de atunci, apărută până în prezent în România.

- Dacă rămânem la „coordonate alegorice”, înclin să cred că dumneavoastră, domnule Corneliu Ionel – în ipostaza de mesager al promovării culturii românești în arealul slav, bulgăresc, – într-un fel anume, renașteți peste veacuri un “Țarat Cultural al lui Asan și Petru”, model sec. XXI. Dar unde să încadrăm atunci promovarea de către Corneliu Ionel a beletristicii române contemporane în epicentrul fantastice literaturii ruse?

- Ne mai gândim asupra situației costisitorului și finului demers literar, nu ne pripim și sper deja să revenim cu argumente puternice.

- Și ca să vorbim iar de Dinu Săraru – cred că Maestrul a dobândit în domnul Corneliu Ionel (Ciubotaru) un bun partener-cercetător-interpret pentru “un duet” ale cărui rezultate sunt deja vizibile.

Dumnezeu să vă ajute în acest demers cultural trilingv de substanță. Sunteți o personalitate care a făcut și face lucruri concrete și comensurabile pe tărâmul răspândirii culturii române în spații mai mult sau mai puțin binevoitoare, de care diplomația română are nevoie...

- Să nu ne pierdem în epitete și gratuități și să nu încheiem discuția noastră fără a aminti de marea dorință a Maestrului Dinu Săraru ca, “atunci când timpul îi va fi favorabil, să nu întârzie să alerge spre Cernăuți”.

- Așa să fie voia Domnului!

Ilie GAVANOS

Concurs de creație literară și arte vizuale

“MÂNDRĂ FLOARE – DULCE BUCOVINĂ”

Art.1 - Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți în parteneriat cu Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina organizează în perioada 15 martie – 1 august 2013 ediția a V-a a Concursului de eseuri(compuneri) și artă plastică „Mândră floare – dulce Bucovina”, care se adresează elevilor din clasele a V - XI-a din unitățile de învățământ din Ucraina, România și Republica Moldova.

Capitolul I. Dispoziții generale

Art. 2 – Concursul de eseuri(compuneri) și artă plastică „Mândră floare – dulce Bucovina” este o activitate culturală extrașcolară, derulată pe două secțiuni, care își propune dezvoltarea abilităților de comunicare a tinerei generații prin transpunerea într-o manieră artistică personală a viziunii ei despre istoria, cultura și arta bucovineană, despre bogăția naturală și spirituală a neamului ce locuiește aici.

Art. 2.1. - Prima secțiune a acțiunii este reprezentată de un concurs literar, în care elevii vor redacta un eseu sau o compunere.

Art. 2.2. - A doua secțiune a acțiunii este reprezentată de un concurs de pictură, colaj sau grafică pe calculator, broderie sau țesătură în care elevii trebuie să imagineze și să exprime vizual ceea ce le sugerează imaginația despre Bucovina.

Art. 3 – În cadrul fiecărei secțiuni, tematica de concurs este diferențiată pe două niveluri stabilite în funcție de vârsta elevilor, după cum urmează:

Nivelul I – elevi din clasele V-VIII

Nivelul II – elevi din clasele IX-XI

Capitolul II. Condiții organizatorice

Art. 4 – Profesorii din unitățile de învățământ, sunt rugați să aducă la cunoștința tuturor elevilor de clasele V - XI regulamentul de organizare al manifestării și de a asigura înscrierea celor interesați în concurs.

Art. 5 – Fiecare elev care își manifestă intenția de a participa la concurs are obligația de a completa o fișă de înscriere, pusă la dispoziție de organizatori, menționând secțiunea și nivelul pentru care va concura.

Art. 6 – Concurenții pot participa la ambele secțiuni ale concursului, cu câte o lucrare.

Art. 7 – Organizatorii au obligația să creeze o pagină pe facebook și site-ul Centrului (www.artbuc.cv.ua), pe care vor fi postate următoarele date și informații: regulamentul de desfășurare a concursului, numele și prenumele elevilor înscriși în concurs (pentru fiecare secțiune) și unita-

tea de învățământ din care fac parte, lucrările realizate de concurenți, numele câștigătorilor concursului.

Art. 8 – Comisia de jurizare va avea în componență 11 persoane și va fi constituită prin Dispoziția Președintelui Centrului.

Capitolul III. Desfășurarea concursului

Art. 9 - Concursul se va desfășura în perioada 15 martie 2013 – 1 iugust 2013, acțiunile fiind programate potrivit graficului de mai jos:

- organizatorii vor posta pe facebook și pe site-ul Centrului lucrările pentru fiecare secțiune, diferențiat pe nivelurile de vârstă a concurenților, stabilite la art.3;

- în intervalul 20 martie – 1 august, elevii vor studia tematica de concurs și vor realiza compunerile, eseurile și creațiile artistice vizuale;

- până în data de 1 august, între orele 10:00 - 16:00 participanții sau profesorii acestora, vor depune la sediul Centrului Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți (Cernăuți, str. 28 iunie, nr.7) toate lucrările concurenților și în varianta electronică (sau se trimit la adresele de mail:

centrcultperla@yahoo.com,
centrcultperla@gmail.com,
office@artbuc.cv.ua)

- 1- 15 august – perioadă de evaluare de către juriu a lucrărilor literare și a creațiilor artistice realizate de elevi;

- 20 august – publicarea pe pagina de facebook a punctajelor atribuite de juriu pentru fiecare lucrare și anunțarea câștigătorilor, ca urmare a centralizării punctajelor atribuite de juriu și de public (like-uri). La desemnarea câștigătorilor, notele atri-

buite de juriu vor avea o pondere de 75% în punctajul final, iar like-urile date prin vot electronic de 25%.

- 31 august - premiera câștigătorilor (în cadrul Festivalului Internațional de folclor românesc “În grădina cu flori multe”)

A. Secțiunea Creație literară

Art. 10 – Elevii vor realiza un eseu sau o compunere pe tema:” Mândră floare – dulce Bucovina” (ca reper se propun temele: Eminescu și Bucovina; Bucovina-istorie și legendă; Bucovina, plai de dor...; Bucovina-ținut binecuvântat de Dumnezeu; Bucovina – ținut multicultural; Nume relevante în cultura română din Bucovina; Repere turistice din Bucovina; Repere istorice ale neamului românesc din Bucovina etc.)

Art. 11 – Pentru nivelul I (clasa a V-VIII-a), compunerea va trebui să aibă o dimensiune cuprinsă între 1 și 3 pagini, scrise obligatoriu la calculator, cu font Times New Roman, cu caracter de 14, la un rând și jumătate.

Art. 12 – Pentru nivelul al II-a (cl.IX-XI), eseu trebuie să aibă dimensiunea cuprinsă între 3 și 4 pagini, scrise obligatoriu la calculator, cu font Times New Roman, cu caracter de 14, la un rând și jumătate.

Art. 13 - Vor fi eligibile pentru înscrierea în competiție doar eseurile ce corespund următoarelor condiții:

- Sunt redactate în limba română;
- Sunt originale și respectă drepturile de autor. Se pot folosi surse de informare și documentare, cu condiția ca acestea să fie menționate.

Art. 14 – Criteriile de apreciere a lucrărilor:

- Respectarea celor trei părți obligatorii ale unei lucrări;
- Relația titlu – conținut;
- Capacitatea de transfigurare a realității (utilizarea imaginilor artistice a procedeelelor de expresivitate, rezultate din exploatarea sensurilor figurate ale cuvintelor)
- Logica internă . Fluența discursului
- Redactarea (designul lucrării)

Art. 15 – Fiecare lucrare va conține în colțul din dreapta sus următoarele date: nume, prenume, clasa, unitatea de învățământ.

Art. 16 – În partea superioară a primei pagini pe care este redactat eseuul va fi trecut obligatoriu titlul eseului ales de concurent, precum și nivelul de vârstă pentru care concurează (Nivelul I sau Nivelul II).

Art. 17 – Pe pagina de facebook și pe site-ul www.artbuc.cv.ua, în perioada de evaluare, vor fi postate doar lucrările, nu și numele autorilor acestora.

Art. 18 - Organizatorii nu-și asumă răspunderea pentru originalitatea creațiilor realizate de elevi, aceasta intrând în sarcina acestora sau a reprezentanților legali.

B. Secțiunea Artă vizuală

Art. 19 – Elevii vor realiza lucrările pe tema Mândră floare – dulce Bucovina (ca reper se propun temele: Potențialul natural al Bucovinei; Peisaj bucovinean ; Arta meșteșugărească tradițională; Bucovina-istorie și legendă; Bucovina-ținut al mănăstirilor; Bucovina – ținut multicultural; Repere turistice din Bucovina etc.)

Art. 20 – Planșele picturilor trebuie să aibă dimensiunea de A3 (29,7 cm X 42 cm), în cazul celor realizate pe calculator – A4 (21 cm X 29,7 cm) și să aibă o rezoluție de 300 DPI, necesară unei tipăririi de calitate. Pentru cusături și țesături dimensiunile nu sunt reglementate (de orice dimensiune).

Art. 21 – Fiecare lucrare va conține (pe verso) în colțul din dreapta jos următo-

arele date: nume, prenume, clasa, unitatea de învățământ.

Art. 22 – Pe pagina de facebook, în perioada de evaluare, vor fi postate doar creațiile artistice, nu și numele autorilor acestora.

Capitolul IV. Dispoziții finale

Art. – 23 - Termenul limită pentru trimiterea lucrărilor la ambele secțiuni este 1 august (data poștei).

Lucrările trimise după această dată nu vor fi luate în considerație.

Art. 24 – Pe baza punctajului final, organizatorii vor acorda premiile.

Art. 25 – În situația în care în cadrul aceluiași nivel de vârstă dintr-o secțiune există mai multe lucrări cu același punctaj final, la desemnarea câștigătorului se ține seama de punctajele acordate de juriul concursului. Dacă și după această operațiune mai rămân în concurs lucrări cu punctaje identice, câștigătorul final este desemnat pe baza numărului de like-uri primite pe pagina de facebook.

Art. 26 – Toți elevii participanți la concurs și profesorii îndrumători vor primi diplome de merit.

Art. 27 – Orice persoană interesată, instituție, agent economic, asociație sau fundație, poate acorda premiile concurenților, indiferent dacă aceștia au fost sau nu desemnați câștigători, numele/denumirea urmând a fi publicate pe pagina de facebook a manifestării.

Informații suplimentare la numerele de telefon:

(0372) 90-42-09 și +38 050 906 00 99

www.artbuc.cv.ua

Festivalul-concurs Internațional de Folclor Românesc

"ÎN GRĂDINA CU FLORI MULTE"

Festivalul-concurs "În grădina cu flori multe" își propune ca principale obiective:

- afirmarea, lansarea și încurajarea tinerilor interpreți, promovarea și stimularea celor mai autentici și mai talentați interpreți amatori ai cântecului și dansului popular românesc.

- Implicarea eficientă a mijloacelor mass-media locale, regionale și naționale în procesul de valorificare scenică și promovare a potențialului artistic și creativ al tinerilor debutanți interpreți de muzică populară românească;

ORGANIZATORI: Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți în parteneriat cu Asociația Culturală Pro Basarabia și Bucovina, București și cu sprijinul Centrului Cultural Bucovina, Suceava.

SCOPUL: Revitalizarea, conservarea și valorificarea tezaurului muzical-folcloric românesc, popularizarea valorilor spirituale și culturale ale neamului, propagarea culturii tradiționale românești.

Nu mai puțin important este alt scop al acestui festival:

- dezvoltarea cunoașterii și comunicării între copii și tineri, încadrarea lor în diverse activități culturale - artistice naționale și

CONDIȚIILE: La festival participă copii și tineri de la 6 până la 25 de ani, înțruniti în trei categorii de vârstă: 1. 6 – 11 ani ; 2. 12 – 16 ani ; 3. 17 – 25 ani ;

SECȚIUNILE:**SOLIȘTI VOCALI**

Fiecare solist vocal va prezenta în concurs două melodii populare românești autentice, o doină sau baladă (fără acompaniament) și un cântec de joc (cu acompaniament), ambele reprezentând zona folclorică din care provine concurentul.

SOLIȘTI INSTRUMENTIȘTI

Fiecare solist instrumentist va prezenta în concurs două piese din care una de virtuositate.

FORMAȚII FOLCLORICE (colective etnofolclorice)

Participanții prezintă două cântece populare românești autentice cu caracter diferit sau un fragment de obicei la preferința proprie, evoluarea fiind nu mai mult de 10 minute.

Concurenții selectați pentru etapa finală vor dispune încă de un CD cu piese din propriul repertoriu (acompaniament în varianta negativ orchestral), pentru participarea la Spectacolele organizate în cadrul acestei acțiuni

în localitățile din regiunea Cernăuți.

COSTUMAȚIA PARTICIPANȚILOR:

Costume populare românești autohtone, specifice zonei de proveniență a concurenților.

CRITERIILE DE APLICARE:

- autenticitatea liniei melodice și a textului;
- calitatea artistică și tehnică a interpretării;
- respectarea specificului zonal corespunzător fiecărui participant;
- reprezentativitatea costumului popular în raport cu zona folclorică de proveniență a participantului;
- ținuta artistică și prezența scenică a concurentului;

Calitățile interpretative și artistice, portul și ținuta scenică a participanților, vor fi apreciate de către juriu, care va fi alcătuit din specialiști în domeniul folclorului, coreografiei, etnografiei și reprezentanți ai organizatorilor și sponsorilor.

LOCUL DESFĂȘURĂRII:

Concursul se va desfășura în perioada 30 august- 1 septembrie 2013, în Sala de spectacole a Centrului de educație estetică "Tineretul Bucovinei" Cernăuți, Gala Laureatilor, premiarea și Recitalul oaspeților Festivalului va avea loc duminică 1 septembrie 2013 la ora 13.00.

ÎNSCRIEREA:

Participările vor fi anunțate prin trimiterea de către fiecare candidat un dosar care va conține:

- copie după certificatul de naștere sau pașaport. Pentru secțiunea „Formații folclorice” – copie după actul de identitate a instructorului.

- fișa de înscriere completată (după modelul anexat) Pentru secțiunea „Formații folclorice” – CV-ul detaliat.

- CD, cu piesele, care reprezintă propunerile de concurs (pozitiv);

- Partitura orchestrală a cântecului de joc.

Acest dosar trebuie prezentat (expediat) la sediul Centrul Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți la adresa: 58002, or. Cernăuți, strada 28 iunie, nr. 7 sau prin mail:

centrcultperla@yahoo.com;

centrcultperla@gmail.com;

office@artbuc.cv.ua;

Precizare: Concurenții din afară se pot înscrie, pentru început, trimițând documentele necesare și piesele în pozitiv, urmând ca în ziua desfășurării etapei finale să achite taxa de participare.

Data limită de primire a materialelor este 1 iulie 2013.

Rezultatele preselecției vor fi afișate pe www.artbuc.cv.ua în data de 25 iulie 2013.

Ordinea de intrare în concurs este stabilită de organizatori și nu poate fi supusă contestării.

Materialele prezentate pentru preselecție nu se returnează.

ACORDAREA PREMIILOR (cu sprijinul sponsorilor)

- MARELE PREMIU
- I premiu - pentru fiecare secțiune
- II premiu - pentru fiecare secțiune
- III premiu - pentru fiecare secțiune
- 2 Mențiuni - pentru fiecare secțiune
- Premiul publicului
- Premii speciale (mențiuni)

Instructorilor participanților la festival li se acordă diplome de participare.

Pentru concurenții din alte țări, precum și din regiunile Transcarpatică și Odessa organizatorii asigură cazarea și masa.

Cheltuielile pentru transport vor fi suportate de către concurenți sau de organizațiile pe care ei le reprezintă.

Rezultatele care se vor obține prin desfășurarea Festivalului "În grădina cu flori multe" sunt următoarele:

- tinerii soliști vor avea ocazia să valorifice scenic propriile calități artistice, creative și interpretative, în cadrul unor manifestări de înaltă ținută artistică precum și prin intermediul emisiunilor Radio și TV care vor fi difuzate ulterior;

- concurenții vor avea ocazia să fie evaluați de către specialiști în folclor și vor avea posibilitatea să se autoevalueze în cadrul spectacolelor din cadrul festivalului; Aceștia, pe perioada derulării festivalului, vor beneficia de consultanță gratuită din partea specialiștilor în folclor care vor fi implicați în acest proiect cultural;

- vor intra în baza de date a Radio și a TV – media parteneri în organizarea și mediatizarea Festivalului, iar înregistrările audio respectiv video, care se vor realiza cu tinerii interpreți în cadrul festivalului, vor fi prezentate de către instituțiile media în emisiunile ulterioare;

- se va realiza un CD care va cuprinde melodiile participanților ce vor fi prezentate în concurs.

Informații suplimentare la numerele de telefon:

(0372) 90-42-09 și +38 050 906 00 99.

www.artbuc.cv.ua

DEȚINĂTORII PREMIULUI MARE

Mariana Țăbuleac
ediția I

Grigore Gherman
ediția a II-a

Nicu Măță
ediția a III-a

Laura Mocaniță
ediția a IV-a

Ansamblul "Ghiocelul"
ediția a V-a

Gheorghe Gostiuc
ediția a VI-a

Mădălina Lupu Popii
ediția a VII-a

Eusebiu Gafița
ediția a VIII-a

NOI VICTORII

Festivalul Internațional de interpretare vocală și instrumentală „Ofranda sunetului”, care s-a desfășurat în perioada 6-7 aprilie la Palatul Copiilor Iași, a fost unul extrem de rodnic pentru tinerii artiști din cadrul Centrului Bucovinean de Artă pentru Conservarea și Promovarea Culturii Tradiționale Românești Cernăuți. Aceștia s-au întors acasă cu mai multe premii, ceea ce reprezintă o confirmare nu doar a talentului copiilor, ci și a muncii depuse de aceștia și de profesorii lor, care îi au în grijă. Toate fetițele sunt discipolele Formației "Perla" și toate au fost premiate cu Diploma de gradul I și titlul de Laureat. Serafima Tuliuliuc, elevă în clasa a V-a a Școlii Medii Generale Mihoreni, Herța, a

participat la secțiunea canto popular și a obținut premiul I și invitația de a participa la un Festival Internațional de folclor. Tot locul I, dar la secțiunea divertisment – muzică ușoară, au obținut Ana Maria Calancea, Carina Pascari, Ecaterina Sergheeva, Ecaterina Drobot, care în categoria lor de vârstă au luat cel mai mare punctaj, fiind și ele invitate la alte concursuri din România.

Profesorii coordonatori, care au fost la Iași alături de cei cinci copii, cred că rezultatele sunt extrem de valoroase, mai ales că au fost obținute într-o competiție la care au participat aproape 200 de copii din patru țări: România, Moldova, Ucraina și Rusia.

Cor. nostru

TRECUTUL ÎNDEPĂRTAT AL SATULUI OPRIȘENI ÎN LUMINA IZVOARELOR ARHEOLOGICE

Cu aproximativ 12-18 mii de ani în urmă, teritoriul actualului sat Oprișeni, brăzdat de rețeaua hidrografică pe care o formează râulețele Cotovăț, Oprișanca și afluenții mai mici ai acestora, a fost un loc ideal pentru habitatul primilor locuitori de aici. Și mărturia acestui fapt o constituie descoperirea unor obiecte sau fragmente ale lor în urma efectuării săpăturilor arheologice, începute în 1993 și continuate în permanență în aria cuprinsă între Tărășeni la nord, Stârcea la sud, Stăneștii la est și Slobozia la vest. În baza cercetărilor arheologice, fie ele deocamdată și parțiale, s-a conturat și periodizarea străvechii istorii a satului, s-a putut trece și la stabilirea mai precisă a modului de viață și a preocupărilor primilor locuitori. Materialele arheologice dovedesc că primele așezări provin din epoca paleolitică, după care au urmat, succesiv, cele din epoca neolitică, din epoca de fier (sec. IX-VII î.e.n.), din perioada sec. II-V e.n., din sec. XII-XV și din sec. XVI-XVIII.

Reconstituirea celor mai îndepărtate perioade din trecutul satului se realizează pe seama surselor arheologice, complete, pe măsura apropierea de timpurile mai noi, cu izvoare scrise. Pentru înțelegerea mai profundă a lucrurilor, evidențiem factorii geografici, care pot fi uneori chiar determinanți în cauzalitatea sau derularea evenimentelor istorice. Adică nu trebuie de neglijat faptul ca dependența omului de mediul geografic a fost cu atât mai mare, cu cât el dispunea de o experiență de viață mai slabă și de un număr redus și rudimentar de unelte de muncă. Mai trebuie să ținem cont și că mediul geografic actual este în mare măsură modificat în comparație cu cel în care s-au format și au evoluat comunitățile umane cu mii de ani în urmă. De aceea, prin colaborare interdisciplinară, trebuie reconstituit paleomediul (relieful, clima, fauna și flora din timpurile străvechi) pentru a înțelege cauzele ce i-au determinat pe oameni să se așeze pe un anumit loc.

Izvoarele arheologice, care sunt o mărturie a existenței habitatului străvechi pe teritoriul satului Oprișeni, pot fi împărțite în două categorii: imobile (așezări, fortificații, locuințe, morminte, gropi, monumente) și mobile (obiecte de uz casnic, unelte de muncă, arme, podoabe, diferite accesorii, monede, inscripții). iar după esența lor, ele au fost realizate din diferite materiale, cum ar fi piatra, metalele, argila, lemnul, pielea, etc. Evident, acest lucru impune și o metodologie diversificată în ceea ce privește studiul lor.

Cercetarea materialului arheologic descoperit prin săpături dar și la nivel suprațereștriu, în arealul Oprișenilor, ne-a făcut să tragem concluzia că cele mai vechi așezări de pe teritoriul acestui sat au luat ființă în paleoliticul superior, adică cu 35.000-10.000 de ani în urmă (33, p.26). Epoca paleolitică este cea mai veche în istoria evoluției umane, în care oamenii se serveau de unelte și cu arme făcute din

piatră cioplită. Astfel, ca o confirmare a celor spuse, în luncile și în apropierea pârâielor Cotovăț și Oprișanca, precum și în Reditu, și la poalele Tătărcii, au fost descoperite unelte de muncă confecționate din silex (roca silicioasă foarte dură). Asemenea unelte au mai fost găsite în partea satului numita Vale, în apropierea pârâului Oprișanca, dar și pe doi foști mici afluenți ai lui, izvoarele cărora au secat, dar care își croiseră cândva albiile din Deal de la Rusu unul, și de la Balta lui Bambureac - altul. Obiectele din silex, patinate, descoperite în numite locuri, au forma de vârfuri de cuțit, răzuitoare, lame, scobitori. Silexul ce era cioplit și bine prelucrat probabil că era adus din Prut și Siret și din el erau făcute pentru folosire diferite obiecte.

Principala preocupare a acelor locuitori a constituit-o vânatul, pescuitul și culegerea diferitelor pomușoare comestibile. Uneltele confecționate din os și din corn, perforate, care au fost descoperite și în alte părți ale Bucovinei, sunt dovada faptului că recoltatul rădăcinilor și tuberculelor comestibile ocupa, în activitatea oamenilor străvechi, un loc foarte important. Conform materialelor arheologice descoperite, așezările umane se aflau pe înălțimi dominante, deasupra văilor și în apropierea pârâielor (Lăzuț, Reditu, Dâmbul lui Rusu, Dealu). Savanții dovedesc că în acea perioadă locuitorii încep să-și aibă locuințele la suprafață, caracterul lor fiind mai mult sau mai puțin sezonier. Adică ei își ridicau un fel de corturi din piei de animale susținute de schele din lemn sau de oasele mai lungi ale animalelor vâdate. Descoperirile făcute pe lângă malurile râului Siret, unde au fost găsite și oase de mamut, sunt mărturia faptului că asemenea animale mari erau vâdate pe acest teritoriu.

Mai puțin ne este cunoscută perioada epipaleoliticului (circa 10.000-6000/5000 de ani în urmă), perioadă a paleoliticului final. În acea perioadă îndepărtată economia se baza tot pe principalele forme paleolitice de economie și viață (cules, vânat, pescuit), deși s-au făcut observate tendințele de stabilizare a unor comunități pe un anumit teritoriu.

Un material arheologic cu mult mai bogat ne povestește despre traiul străvechilor locuitori de pe teritoriul de azi al Oprișenilor în neolitic și eneolitic (circa 6000-2000 ani în urma). Din epoca neoliticului au ajuns până la noi mai multe obiecte din piatră : topoare, dălți, pumnale fin șlefuite etc. Această perioadă se caracterizează și prin producerea obiectelor din ceramică. Atunci au prins să apară și să se dezvolte triburile de agricultori și crescători de animale. Aceste triburi trăiau în așezări staționare și în locuințe temeinic construite, practicând, pe lângă cultivarea plantelor, și unele meșteșuguri casnice (torsul, țesutul, prelucrarea lemnului, pietrei, argilei etc.). Viața lor spirituală se caracteriza prin manifestări religioase, funerare și artistice complexe, ele fiind în

principal legate de cultul agricol al fertilității și fecundității.

În lunga evoluție a neoliticului, care a cuprins o perioadă de circa 4 milenii, a început să-și găsească folosire o nouă și importantă materie primă - arama, fapt ce anunța nașterea epocii metalelor. Pe teritoriul satului de azi s-a aflat un șir de așezări primitive mari, datând din neoliticul dezvoltat (mileniile IV-III î.e.n., iar cultura Cucuteni-Tripolie este una dintre cele mai dezvoltate din epoca respectivă. Această cultură este reprezentată pe teritoriul satului și în afara lui de câteva așezări, dintre care două s-au întins pe suprafețe destul de mari, de peste 10 hectare (3, p.201).

Primele obiecte ce țin de această cultură au fost descoperite în sat în anul 1959, în timpul aratului. Atunci, din diferite părți ale Oprișenilor au fost adunate, de către elevi, sute de cioburi de ceramică și alte obiecte. Directorul școlii din acea vreme, Gheorghe Voronin, a inițiat primele cercetări în locul numit Staniște, iar obiectele găsite au fost expuse în vitrinele unui viitor muzeu școlar, dar care, cu trecerea anilor, s-au pierdut.

Cele mai mari așezări ale culturii Cucuteni-Tripolie au fost descoperite la noi în partea satului numită Vale, în țările Staniște și Vulpărie. În anii 1960 și 1961 aceste locuri au fost cercetate de o echipă de arheologi din Cernăuți, în frunte cu Boris Timošciuk. Atunci au fost descoperite multe fragmente de vase din ceramică, o greutate în formă de pară, de la un război de țesut, 4 topoare de cremene șlefuite, un topor din piatră moale, de asemenea șlefuit, un cuțit de cremene ce servea și ca scobitoare, fragmentul unui topor cu gaura. În timpul celei de a doua expediții, în Staniște, pe prima terasă din stânga Cotovățului, au fost descoperite rămășițele suprafețelor de lut ars ale unor locuințe, un topor de cremene, scobitori, precum și numeroase cioburi de ceramică.

Mai puțin au rămas cercetate anumite locuri situate în sudul satului, unde existau

urme de așezări cucuteniene. Cercetările au fost reluate cu entuziasm în 2001, de către membrii cercului de arheologie din școală. Au fost, evident, efectuate cercetări supraterane, mai ales în partea de nord a satului, și au fost descoperite fragmente mari de vase de culoare roșie. În 2003 cercetările au avut loc în temei în Staniște și, în rezultatul lor, au fost scoase la iveală fragmente de vase ornamentate în roșu și negru, cuțite din silex pentru seceri, topoare din silex și piatră moale, scobitori, dălțițe, greutate pentru pânze de prins pește și războaie de țesut, percutoare din silex, topoare perforate, frecătoare de la o rășniță de mână, lame retușate, străpungători, răzuitoare, vârfuri de săgeți, o sulită și un pumnal de silex, fragmente de oase, toate fiind o mărturie a faptului că cu 5000 de ani în urma aici existase o așezare cu o dezvoltată cultură materială (9, p. III).

În timpul cercetărilor efectuate în perioada 2003-2007 au fost adunate sute de fragmente ale unor obiecte reprezentând cultura Cucuteni și care au o importanță, deosebită în ce privește studiul sferelor de dezvoltare a culturii respective, a particularităților ei ce țineau de viața socială și de viziunea ideologică a străvechilor locuitori. Pe baza acestor materiale s-a putut constata că așezările culturii Cucuteni de pe teritoriul satului datează din anii 3000-2700 î.e.n. Printre obiectele descoperite se află și 11 statuete antropomorfe și zoomorfe. Cercetarea lor atentă a scos la iveală faptul că ele diferă de alte statuete descoperite în alte așezări din cuprinsul Ucrainei. Statuetele antropomorfe reprezintă chipuri feminine, sunt bine arse și toate sunt de culoare roșie. Una dintre ele, cu înălțimea de numai 4 cm, se afla într-o poziție ca și când ființa pe care o reprezintă ar fi stat pe un scaunel.

Statuetele feminine sunt legate de cultul fertilității și al reînnoirii naturii. Puterea necunoscută care în fiecare an renăștea boabele semănate îi dădea omului posibilitatea de a viețui. Răsărirea din sol a plantelor era înțeleasă ca ceva supranatural și faptul acesta îl determina pe om să se închine pământului. Statuetele feminine cucuteniene conțineau ideea trecerii timpului nemuritor, ideea renașterii bobului de pâine. Magia fertilității pământului era legată cu magia viețuirii oamenilor. De cultul fertilității era în mod indisolubil legat și de cultul animalelor. Materialul zoomorf descoperit în așezările de pe teritoriul de azi al Oprișenilor se compune din șase statuete de tauri și dintr-o statueta de berbec. Materialul din care au fost modelate statuetele este identic cu cel din care au fost făcute vasele locale.

Cultura Cucuteni-Tripolie este urmată în așezările din raza Oprișenilor de azi de cultura Hallstatt, care a denumit prima epocă a fierului din Europa (1200-800 î.e.n.). În primăvara anului 2003 în partea de sud a satului, pe malul stâng al

Cotovățului, au fost descoperite obiecte ce au ținut de cultura Hallstatt. Această cultură, care se atribuie și triburilor tracice se identifică la Oprișeni cu un însemnat număr de cioburi și mosoare din lut ars. Fragmentele de vase sunt de diferite mărimi și ele au decoruri adâncite atât împrejurul gurii lor, cât și ceva mai jos. Unele fragmente poartă urmele mânerelor. Majoritatea acestora sunt cenușii sau cărămizii. În 2006 un fragment de acest tip de vas a fost descoperit în malul drumului, nu departe de școală. Această cultură a bronzului a fost răspândită pe larg în regiunea dintre Siret și Prut. Folosirea bronzului reprezintă produsul obținut prin alierea cuprului cu arseniul, staniul sau plumbul, elemente care, adăugate cuprului, ofereau maleabilitate la turnarea în tipare, scăderea temperaturii de topire, asigurarea durității produsului.

(Va urma)

Nicolae BODNARIUC

Filologie

PROBLEME ALE STUDIERII VARIANTEI ORALE A LIMBII ROMÂNE

Studiul limbii vorbite reprezintă un demers dificil din cauza imposibilității stabilirii unor criterii fixe de analiză a materialului lingvistic oral. Totuși în ultimii ani se observă o creștere a interesului față de problemele oralității. Tot mai multe lucrări propun o nouă imagine a limbii vorbite; este vorba despre o imagine care își dorește să modifice prejudecata conform căreia această subdiviziune aparține variantei populare, vulgare a limbii standard. Ce este limba vorbită? Care este domeniul lingvistic căreia i se subordonează studiul acestei variante a limbii standard? Iată doar câteva dintre întrebările la care încercăm să oferim răspunsuri.

Este deosebit de important să stabilim încă de la început care sunt criteriile utilizate în analiza limbii vorbite. Mai precis, trebuie să remarcăm că studiul limbii vorbite nu presupune o analiză a particularităților dialectale sau a abaterilor de la norma limbii literare. Studiul limbii vorbite se extinde pe o arie mult mai largă ce trebuie să includă, dincolo de analiza de tip clasic a fenomenului lingvistic, elemente de sociolingvistică, de pragmatică, de psiholingvistică, de analiză conversațională. De asemenea, sunt necesare și cunoștințe de neolingvistică. Date fiind particularitățile limbii vorbite, această abordare dintr-un alt unghi decât cel clasic este mai mult decât necesară. De exemplu, dacă ne referim la particularitățile de ordin gramatical, observăm ca sintaxa limbii vorbite nu înseamnă numai unități, funcții și relații sintactice; ea presupune, în același timp, și identificarea unor strategii utilizate de vorbitor pentru transmiterea mesajului dorit. Or, clasicele elemente ale sintaxei (unitățile, funcțiile și relațiile sintactice) se subordonează acestor strategii. Nu întotdeauna aplicarea lor este intenționată, dar uneori ele devin adevărate automatisme care reprezintă pentru vorbitor un sprijin consistent în procesul de transmitere a mesajului.

O posibilă istorie a studierii limbii vorbite ar trebui să aibă ca punct de plecare retorica antichității greco-romane. Retorica a avut ca obiect de studiu varianta orală a unor limbi. Se impune însă a face precizarea că limba cercetată de retorică este o limba îngrijită, destinată discursurilor publice.

În Antichitate se afirma chiar că e detestabil să se apeleze la scris, deoarece aceasta este o tehnică ce încetinește procesele mentale, punând obstacole în calea improvizației. Atitudinea față de limba vorbită s-a modificat în Evul Mediu, când s-a făcut distincție între «limbile mari», cu tradiție în ceea ce privește gramatica și «limbile vulgare». Se considera că este imposibil să se scrie în limbile romanice «vulgare» ale acelor timpuri, deoarece ele aveau la bază nu o artă, ci doar uzul («l'usage parlé»). În epoca modernă, scrisul a dobândit o nouă dimensiune, fiind considerat o formă de «domesticare a gândirii sălbatice» («domestication de la pensée sauvage» - titlul în franceză a lucrării *The Domestication of the Savage Mind*

de lui J. Goody, Cambridge, 1977)

Mulți cercetători au susținut imposibilitatea cercetării limbii vorbite fără a apela și la varianta ei scrisă. În același timp s-a impus distincția *to mean/to say*, ce qu'un texte veut dire / ce qu'un texte dit litteralement, ceea ce se vrea a spune / ceea ce se spune, afirmându-se că studierea unui text în litera sa ar fi o reminiscență a studierii limbii doar sub forma sa scrisă. Scrisul oferă un model, utilizatorii unei limbi fiind tentați să încredințeze scrisului sarcina de a verifica vorbirea. Aceasta s-ar explica prin faptul că scrisul fixează forma fonetică a cuvintelor, încetinind astfel ritmul evoluției ei fonetice.

Există mai multe tipuri de «ascultare a limbii vorbite». În calitate de participanți la o comunicare, suntem atenți la ceea ce vrea să se spună (*to mean*, ce qu'un texte veut dire) și mai puțin la forma literară a discursului său. De aceea prea puțin ne deranjează repetițiile și ezităriile proprii sau ale celorlalți participanți la comunicare. Aceste fenomene sunt sesizate doar de cei care ascultă limba cu scopul de a o analiza (acesta ar fi un al doilea tip de «ascultare»).

Nu este posibil și nici nu ne propunem izolarea oralului de varianta scrisă. Trebuie însă să conștientizăm faptul că scrisul nu este o simplă transpunere a ceea ce se spune.

Aceasta este și motivația dificultății de a transpune în practică proiectul: a scrie așa cum se vorbește. La fel de dificil de realizat este și proiectul a vorbi așa cum se scrie, rezultatul fiind în acest caz «o limbă de zile mari», «o limbă de duminică» (*une langue de dimanche*) utilizată doar de cei care trăiesc într-un univers al textelor scrise.

O altă problemă ar fi cea a modalităților prin care scrisul își face simțită prezența în varianta orală a unei limbi. Se spune că semnele de punctuație transpun în scris caracteristici ale comunicării orale. Aceasta se realizează într-o prea mică măsură, semnele de punctuație nereușind să redea complexitatea multitudinii de fenomene specifice oralului: ridicarea sau coborârea vocii, schimbările de debit, tonul ironic etc.

Accesul la limba scrisă este diferit de accesul la limba vorbită. Se consideră ca toată lumea - cu excepția cazurilor patologice - știe să vorbească. Însă nu toată lumea știe să scrie, capacitatea de a scrie măsurându-se conform unor grade de reușită în adaptarea la diverse modele, în măsura în care textele scrise corespund modelelor respective, ele sunt considerate produse finite. Textele orale au foarte rar această calitate, în sensul că, în comunicarea cotidiană, limba vorbită lasă să se întrevadă etapele «confeccionării» sale, de multe ori aceste etape fiind chiar nefinalizate.

Deși ideea încetățenită este aceea ca o bună ortografie valorează mai mult decât o bună dicție, a studia limba vorbită nu înseamnă a corecta greșelile vorbitorilor. Scopul cercetării variantei orale a unei limbi nu

este realizarea unei gramatici a greșelilor, ci propunerea unor concepte și a unor metode proprii de studiere a limbii vorbite.

Ar fi o greșeală să aplicăm în analiza limbii vorbite metodele și mijloacele gramaticii textuale. Este evidentă veridicitatea acestui demers dacă analizăm formula propusă de J.-M. Adam :

Discurs = Text + Context
Text = Discurs - Context

După cum observăm, analiza discursului (forma în care se concretizează varianta orală a unei limbi) trebuie să țină cont în mod obligatoriu de o serie de factori de ordin contextual cum ar fi: tipul situației de comunicare, pregătirea profesională și statutul social al vorbitorilor, numărul participanților la comunicare, vârsta și experiența lor lingvistică etc. Aceste elemente sunt factori care trebuie avuți în vedere la realizarea analizei limbii vorbite, ei neinteresând sub nici o formă în analiza materialului scris.

Teoriile din domeniul pragmaticii și din domeniul analizei conversaționale valorifică implicarea acestor factori în realizarea comunicării. Este evident că analiza concretă a materialului adunat pe baza înregistrărilor audio sau video și transcriere ridică numeroase probleme. O întrebare controversată este: Putem face o analiză sintactică a limbii vorbite cu metodele și procedeele gramaticii «clasice»? Noi vom susține răspunsul negativ la această întrebare, deoarece a aplica o analiză de tip clasic înseamnă a desființa multe din textele aparținând variantei orale a unei limbi. Este cunoscut faptul că majoritatea textelor orale se subordonează nu normelor limbii literare, ci unor norme proprii care facilitează transmiterea mesajului conform intenției comunicative a vorbitorului și care îi oferă acestuia libertatea inovației. În mod evident analiza sintactică a limbii vorbite se intersectează cu analiza modalităților de structurare a discursului ca formă de bază a comunicării orale, deoarece sintaxa este «scheletul» pe care se construiește întreaga comunicare. În domeniul scrisului regulile de structurare sintactică a materialului lingvistic sunt foarte riguroase; în domeniul oralului această rigurozitate dispăre în totalitate. De această dată, în prim-plan se află permanenta verificare de către locutor a modului în care mesajul este înțeles de către interlocutor/interlocutori, precum și urmărirea reacției provocate de mesajul transmis asupra celorlalți participanți la actul comunicării. Modul de producere a oralului presupune o mare libertate în utilizarea mijloacelor pe care limba, ca sistem, le pune la dispoziția utilizatorilor săi. Astfel se explică multitudinea de fenomene caracteristice acestui domeniu, care nu mai pot fi încadrate în sintaxa tradițională: ezităriile, repetițiile, suspendările, anticipările etc. De aceea, considerăm ca o sintaxă a limbii vorbite trebuie să fie o analiză a acestor caracteristici ale oralului. Pe lângă aceasta, se impune și analiza mo-

dului în care se realizează devierile de la structurile sintaxei tradiționale, fără a se ajunge la corectarea acestor abateri.

În ultimii ani, studiul limbii vorbite a devenit un subiect frecvent abordat de către lingviști. S-a demonstrat că acest demers nu se încadrează nici în domeniul dialectologiei, nici în cel al gramaticii greșelilor, ci reprezintă un domeniu de sinestător ce își are metodele sale de studiu. Identificarea unor principii sintactice care au caracter repetabil și care pot fi considerate niște constante ale oralității reprezintă un demers cu un înalt grad de dificultate, deoarece el presupune cercetarea unei imense cantități de material (transcrieri ale unor înregistrări audio sau video). Totuși demersul acesta este absolut necesar.

Analizând varianta orală, trebuie să avem în vedere următoarele principii de existență a limbii ca organism viu ce se află într-o permanentă evoluție:

1. Limba vorbită este în primul rând dialog. Chiar și forma monologată este derivată din structuri dialogate, emițătorul adresându-se, principial, unui / unor receptori / receptor. Iată de ce în analiza oralului, practica principală este cea a urmăririi modului în care se realizează succesiunea replicilor dintre participanții la comunicarea respectivă.

2. Textul oral reflectă condițiile în care se realizează / s-a realizat comunicarea, de aceea este necesară analiza elementelor care oferă informații despre acest factor: organizarea sintactică și semantică a textului, «conectorii», modul în care se realizează argumentarea etc.

3. În studierea limbii vorbite se recomandă efectuarea analizei pe texte orale «autentice», adică este necesar ca materialul cercetat să fie natural, reprezentativ, fără a fi prelucrat de cel care l-a cules. Este necesar să se lucreze nu numai cu material transcris pe baza casetelor audio sau video, ci, simultan, pe baza transcrierii și a înregistrărilor. Transcrierea are avantajul de a accentua perceperea unor fenomene precum suspendarea, false interrelaționări etc., în timp ce înregistrarea oferă date despre intonație, despre ezitări, sublinieri sau corecturi efectuate de emițător.

4. Analiza textului oral presupune nu numai studierea materialului verbal, ci și studierea elementelor suprasedimentale: intonație, privire, mimică, gestică. «Comunicarea orală este multicanală și pluricodă», este un tot unitar constituit din unități eterogene. Fiecare dintre aceste unități are particularitățile sale care contribuie la transmiterea în bune condiții a mesajului de la emițător la receptor/receptori.

Analiza oralului presupune și existența unor elemente de psihosociologie, necesare în descrierea relațiilor dintre participanții la actul de comunicare.

Felicia VRÂNCEANU

ROMÂNI PENTRU ROMÂNI

În perioada 21- 28 aprilie 2013, Primăria Sectorului 6, prin Centrul Cultural European Sector 6, în parteneriat cu Asociația Pro Familia, Inspectoratul Școlar al Municipiului București Sector 6 și Realitatea TV a derulat campania de suflet „Români pentru români”.

Caravana a fost organizată în toate școlile și liceele din Sectorul Nr.6 al capitalei și în cadrul ei s-au colectat cărți, pe care elevii și profesorii le-au donat pentru copiii românilor din Ucraina și Serbia. Campania a culminat în 28 aprilie cu spectacolul „Destin România”, care s-a desfășurat la Sala Casei de Cultură a Studenților din București, unde în prezența Ministrului delegat pentru românii de pretutindeni, Cristian David, Primarului Sectorului 6 București, Rareș Șerban Mă-

nescu, Europarlamentarului Ramona Mănescu, a unor personalități din domeniul cultural-artistic precum și a altor reprezentanți ai instituțiilor statului român au fost prezentate mesajele de mulțumire din partea Asociațiilor Comunităților Românești din Ucraina și Serbia. Într-o atmosferă cu totul și cu totul deosebită, cu o încălzire emoțională foarte mare pe scena acestui edificiu de cultură, alături de artiștii consacrați Felicia Filip, Andrei Păunescu, Mihai Napu, Florin Chilian au evoluat și tinerele, dar deja cunoscute în ținutul nostru cântărețe Ana Apetrachioae și Ana Maria Calancea. Președintele Centrului Bucovinean de Artă, Iurie Levcic, a înmănat edilului sectorului 6 Diploma de excelență pentru meritele în sprijinul Asociațiilor naționale ale românilor din

nordul Bucovinei, în semn de recunoștință pentru ideea extraordinară și efortul depus

în această acțiune de suflet.

Cor. nostru

Cuvântul preoțesc

continuare din pagina 1

Ar fi trebuit cu mult mai înainte să aducă la cunoștința ucenicilor ceea ce avea să l se întâmple, că El, Răscumpărătorul, avea să sufere o mare înfrângere. Dar a tot amânat această știre dintr-un singur motiv - să nu li se clatine credința. De trei ori le-a spus ucenicilor despre patimile Sale și despre apropiata Sa moarte, că trei feluri de oameni îi vor pronunța sentința: arhieriei, bătrânii și cărturarii, că trei inși vor fi părtașii crimei - Caiafa, care îl va osândi, Iuda, care îl va vinde, Pilat, care va încuviința uciderea, că trei feluri de făptași se vor deda la executarea sentinței - călăii ce-l vor prinde, iudeii ce vor striga să fie răstignit și ostașii romani care îl vor pironi pe cruce. El le-a mai spus ucenicilor că pedeapsa care-i va fi aplicată o să aibă trei trepte. Mai întâi o sa fie ocărât și batjocorit; apoi - scuipat și biciuit, iar la urmă - ucis.

Toate aceste suplicii El avea sa le suferă cu resemnare, în ascultare de Dumnezeu-Tatăl, ca, după patimile îngrozitoare și moartea Sa pe cruce, să învie a treia zi spre a nu mai muri niciodată. El nu venise să aducă bogății, aur, grâne, ci viață veșnică tuturor celor ce-L vor asculta, urmându-L, și iertarea păcatelor. Acestea, însă, cereau o prea grea răsplată - osândă. Era mare prețul ce trebuia plătit, dar puținele zile ale pătimirii Sale și îngropării au prins bine pentru cumpărarea mileniilor de lumină.

În fața acestor mărturisiri convingătoare, ucenicii au înmărmurit și, când și-au revenit, au prins să se întrebe: Oare va trebui ca Învățătorul și Binefăcătorul lor și al atâtor nenorociți să fie răsplătit cu patimi atât de amare?

Întristat peste măsura, Petru L-a luat mai la o parte și i-a zis: "Fie-ți milă de Tine, să nu Ți se întâmple ție aceasta!" (Mat.16.22). Iisus, însă, L-a mustrat. El a mai vorbit în doua rânduri despre Patimile Sale, ca sa-i încredințeze că așa era voia lui Dumnezeu-Tatăl. Ucenicii s-au amărât, dar n-au mai încercat să-L consoleze, pentru că așa era hotărât de Providență.

Iisus Hristos a mers de buna voie către Patimile sale, ca "oaia la junghiere" (Is.53), după cum a fost profețit.

În compasiunea noastră din aceste zile de comemorare a Patimilor Domnului, am vrea să ascultăm de îndemnul celui mai apropiat martor ocular, Apostolul Petru, care zice: "...Hristos a pățimit pentru voi, lăsându-vă pilda ca să pășiți pe urmele Lui. Care n-a săvârșit nici un păcat, nici s-a aflat vicleșug în gura Lui, și care, ocărât fiind, nu răspundea cu ocară; suferind nu amenința, ci se lăsa în știrea Celui ce judecă cu dreptate. El a purtat păcatele noastre în trupul Său, pe lemn, pentru ca noi, murind fără de păcate, să viețuim dreptății, cu a Căruia rană v-ați vindecate" (IP. 2.2164).

Sfintele Patimi ale Mântuitorului
Constantin GHIFU,
parohul bisericii Sf. Dimitrie din Igești,
raionul Storojineț

PARASCHIVA ABUTNĂRIȚEI

EU AM VENIT TÂRZIU

Te-am cunoscut în timp ireversibil,
Te-am descifrat prin secole umblând,
Dar nu te pot ajunge.
Mi s-a părut o clipă că-ți văd
Tristețea de pe chip și focul din privire,
Dar n-ai fost tu, ci doar închipuire.
Eu am venit târziu și nu mai pot să-ți dărui
Decât regretul tainic că n-am trăit în veacu-ți,
Că n-am putut să ard cu tine deodată,
Să simți otrava dulce cum mă cuprinde, toată,
Și mă cufundă-n raiul cel mai presus de fire.
Îmbrățișați, rostind stângaci iubire
Am fi dormit sub tei pe-o veșnicie...
Dar tu nu ești si totu-i nebunie.
Eu nu-s decât ce sunt, un trecător prin timp
Tu ești nemuritor, luceafăr depărtării.
Doar versul tău e viu și nu-l pot da uitării.
Prin el îți jur iubire și nu cad în pustiu,
Prin el alung neșansa de a fi venit târziu...

CELOR CE L-AU HULIT

Pe dealuri, sara-n glas de buciom
Cu ochii mari privea copilu-n zări
Și nu știa că viața-i va fi zbuclum
Doar mintea-i fremăta de întrebări.

La Cernăuți, visând natala vale
Ori codrii vechi și lacul plin de nuferi
În suflet cu lacrima dulcii mame
Se înalță pe aripi de luferi.

Adăugând, tot piatră peste piatră
Clădit-a zidul firii astei nații
Punct luminos pe-a lumii largă hartă
Noi suntem Ei, de-atâtea generații.

Azi îndrăznesc ciocoi cu gura strâmbă
Să scuip pe statuia lui curată,
Să facă din români "popor de turmă"
Sau nici atât, o nație tarată.

Să blestemăm pe cei ce l-au hulit
La debara cu ei, acolo-i locul!
Iar Eminescu, steaua din zenit
Să ne vegheze țara si norocul.

TREPTLE SCĂRII MELE

Trudesc cu propozițiile la propria-mi viață
și-mi pare uneori că reușesc s-o clădesc
sau s-o reclădesc, din frânturi de cuvinte,
siluetă fragilă, dispare în ceață
se năruie edificiul...
Și-mi reiau supliciu
ca un Sisif
car din nou bolovani de cuvinte
unii, perfect rotunzi,
alții, rostogolind litere
ce nu-si găsesc locul potrivit.
Eu car bolovanul mai departe
târându-mă pe genunchi, pe coate,
convinsă că istoria nu începe
și nu se sfârșește cu mine.
Dar căratul îmi dă o stare de bine,
bolovani mă aruncă din lumea din mine
în cea dinafară.
Cad în genunchi, mă ridic
năzuind spre luminile sfinte.
Treptele scării mele - cuvinte.

BEȚIE DE TOAMNĂ

Nefirescul culorilor pe retină oprit
Largi ferestre deschise nostalgiei rotunde
Iar izvorul zburdalnic sună acum șoptit
Nebuniile verii spălându-le-n unde.
Cerul scapără-a toamnă prin norii nomazi
Roșiatice umbre lungesc depărtarea

Se prefiră greoi peste vărfuri de brazi
Și în tonuri târzii curge lin inserarea.
Care ceas mai rămâne de suflet șoptind?
Care soare târziu mai trimite o rază?
Ca desprins din ceață, siluete dansând
În arome de struguri, somnul toamnei-l
veghează.

İNDEMN

La porțile din Bucovina
Miroase crud a liliac
Și Basarabia-și mai crește fiii
Așa cum a-nvâțat din veac.
În Transilvania, bătrânii
Stau la taifasuri și hodină.
În zori, de cumpăna fântânii
S-anină stelele-n lumină.
Și înfloresc apoi în merii
Și-n prunii vineți din grădini
Stau dârji, de strajă, Apusenii
Români, în Țara lor stăpâni.
Iar mai la sud, Neagoe Domnul
Comoară falnică-a zidit
O prea frumoasă mănăstire
Istoriei i-a veșnicit.
Cântă-n talazuri albe marea
La țâm de Dobroge-n Măcin
În nord, s-adună depărtarea,
Curgând cu Nistrul, la Hotin.
Din Cernăuți în Timișoara,
De la Orhei și până-n Olt
A fost o pâine-treagă țara.
Am mai pierdut felii, de tot...
Ne-a mai rămas un suflet mare
Și-o limbă dulce-n doine, în hori
Să o slăvim în sărbătoare
Să n-o uităm, suntem datori.

Cernăuți

9 septembrie 2012

Să fim oameni pentru oameni,
Mai curăți, mai calzi, mai buni
Și să fim mereu aproape
Ca români pentru românii!

ROMÂNII PENTRU ROMÂNII

Caravana
ROMÂNII PENTRU ROMÂNII
va ajunge la **Cernăuți**
în ziua de **9 mai 2013**
ora **15.00**
în Sala Palatului Academic
al Universității de Medicină
din Cernăuți, str. Schiller 11

Există români pentru care limba
ține loc de țară.
Pentru ei, orice cuvânt românesc
e ca o întoarcere acasă.
Ajută-i să nu-și uite țara!

**Donează cărți pentru copiii românilor
din Ucraina și Serbia!**

12 травня 2013, НЕДАЛІ
18.30

**Концерт
ВОКАЛЬНОЇ
МУЗИКИ**

Соліст - лауреат Міжнародних конкурсів
Дмитро КАУЛЯ (баритон)
за участю
Марії САНДУЛЯК (сопрано)

У програмі прозвучать твори А.Стравінського, Г.Федосєєва,
П.Чайковського, Г.Форе, Ч.Фрэнка, Ф.Листа, С.Рахматінова,
Г.Мендельсона, Ф.Шопена, Ф.Шуберта, К.Сен-Санса, А.Ляра,
Марія Шопен.

Концертмейстер - Євгенія НЕСТЕРЕНКО

Clubul Media "Meridian" continuă preselecția cursanților pentru laboratorul tehnic, în cadrul căruia își pot perfecționa măiestria copii și tinerii pasionați de arta audiovizuală. Sunt invitați elevi și studenți cu vârsta cuprinsă între 12-23 ani.

După informații suplimentare vă puteți adresa:

Cernăuți, str. 28 iunie, nr.7

Sau la numerele de telefon:

(0372) 90 42 09 , +38066 497 92 06 și +38050 906 00 99

Numărul este realizat cu strijinul Consiliului Județean Alba (Președinte Ion Dumitrel) și Biblioteca Județeană Alba Lucian Blaga (Direcotr Mioara Pop)

Adresa noastră: 60321
Regiunea Cernăuți,
raion Noua Sulița,
s. Boian, str. Holovha nr. 70

Sediul: 58002
Cernăuți, str. 28 iunie nr. 7

E-mail:
centrculperla@gmail.com
centrculperla@yahoo.com
office@artbuc.cv.ua

Director (responsabil): Iurie Levci
Colegiul de redacție: Dumitru Covalciuc, Ilie Gavanoș, Romeo
Istrati, Nicolae Bodnariuc, Mihaela Lupu
Tehnoredactare: Sergiu Nicorici
Fotoreporter: Sergiu Nicorici, Alexandru Ciornei, Iulian Levci
Nicolae Haucă